

SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny
Instytut Prawa

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Imię i nazwisko autora: Dawid Łyś

Tytuł rozprawy doktorskiej: Świadoma zgoda pacjenta na zabieg w chirurgii plastycznej

Imię i nazwisko promotora: dr hab. Teresa Gardocka, prof. Uniwersytetu SWPS

Wprowadzenie: Rozprawa doktorska skupia się na zagadnieniu świadomej zgody pacjenta na zabiegi w chirurgii plastycznej. Praca bada ochronę praw pacjentów i bezpieczeństwo prawne lekarzy, analizując obowiązujące regulacje prawne i orzecznictwo sądowe. Dokonuje też identyfikacji czynników, które mogą wywoływać spory sądowe.

Cel i teza: W rozprawie postawiono sobie za cel wzmocnienie bezpieczeństwa prawnego chirurgów plastycznych poprzez standaryzację procesu uzyskiwania świadomej zgody na zabiegi operacyjne. Autor określił tezę, iż istnieje potrzeba ustalenia standardu procesu uzyskiwania świadomej zgody na zabiegi operacyjne w chirurgii plastycznej, w randze przepisów prawa.

Metody: Autor pracy postanowił udowodnić tezę w trzech, następujących po sobie etapach: dowodzenie na podstawie wypowiedzi doktryny, badanie orzeczeń polskich sądów powszechnych oraz badanie ankietowe skierowane do chirurgów plastycznych. W badaniu orzeczeń sądowych zastosowano metodę systematycznego przeglądu orzeczeń sądowych, które zostały zebrane z oficjalnego portalu orzeczeń sądów powszechnych w Polsce. Zapytania do bazy danych były prowadzone z wykorzystaniem słów kluczowych i podstaw prawnych, a wybór orzeczeń ograniczono do ostatnich 10 lat. Zastosowano 23 zapytania, które wygenerowały 4961 wyroków, z których do dalszej analizy zakwalifikowano 1610 orzeczeń. Kryterium włączenia była tematyka związana z procedurami chirurgicznymi należącymi do zakresu chirurgii plastycznej. Ostatecznie do szczegółowej analizy wyselekcjonowano 19 wyroków. Badanie ankietowe miało na celu zbadanie procesów informacyjnych stosowanych przez chirurgów plastycznych w Polsce oraz identyfikację czynników, które mogą zmniejszyć ryzyko sporów sądowych. Autor opracował autorski kwestionariusz ankiety, inspirowany badaniem amerykańskim, który został dwukrotnie rozpowszechniony wśród chirurgów plastycznych w Polsce za pośrednictwem Biura Polskiego Towarzystwa Chirurgii Plastycznej, Rekonstrukcyjnej i Estetycznej. Uzyskano odpowiedzi od 115 chirurgów.

Wyniki: Analiza orzeczeń sądowych ujawniła, że zagadnienie świadomości pacjenta co do procedur medycznych ma znaczenie w sprawach sądowych odnosząc się bezpośrednio do 74% przypadków. Nieświadomość efektów zabiegu lub możliwych powikłań często stanowiła równie istotny element sporu co inne naruszenia procesu medycznego. W 16% przypadków

sądy wyraźnie zaznaczyły, że zgoda pacjenta nie była świadoma. W kontekście drugiego badania, ankieta przeprowadzona wśród chirurgów plastycznych w Polsce wykazała, że w 52% przypadków pozy sądowe były związane ze świadomą zgodą pacjenta. Dodatkowo, zaobserwowano różnice w odsetku pozwów w zależności od rodzaju zabiegu oraz miejsca jego wykonania, z najwyższym odsetkiem pozwów w przypadku zabiegów nieterapeutycznych w prywatnych placówkach. Wykorzystanie broszur informacyjnych i specyficznych formularzy zgody wykazało związek z niższą liczbą pozwów sądowych. Dodatkowe metody informacyjne, takie jak zdjęcia "przed i po zabiegu" oraz edukacyjne nagrania wideo, były skorelowane z większą liczbą sporów sądowych.

Wnioski: Wyniki badań podkreślają znaczenie świadomej zgody w konfliktach sądowych i potrzebę standaryzacji procesu informacyjnego w chirurgii plastycznej, aby zwiększyć bezpieczeństwo prawne lekarzy. Zaleca się również przeprowadzenie dalszych badań nad psychologią oczekiwań pacjentów, co może pomóc w zrozumieniu, jak zarządzanie oczekiwaniami może wpłynąć na ryzyko sporu. Ważne jest także badanie potencjalnej roli sztucznej inteligencji w procesie informacyjnym, co może znacząco zmienić komunikację ryzyka medycznego i oczekiwań wynikowych. Praca proponuje standard procesu uzyskiwania świadomej zgody, który uwzględni prawa i obowiązki zarówno pacjentów, jak i lekarzy, co może przyczynić się do podniesienia standardów i zmniejszenia liczby sporów sądowych w dziedzinie chirurgii plastycznej. W świetle tych odkryć, implikacje praktyczne badań mogą znaleźć zastosowanie w prawodawstwie, praktyce prawniczej oraz edukacji medycznej, podnosząc standardy dotyczące świadomej zgody w chirurgii plastycznej i potencjalnie zmniejszając liczbę sporów sądowych w tej dziedzinie medycyny.

Ograniczenia badawcze: Badaniem nie objęto ugód zawartych pozasądowo, co mogło wpłynąć na kompletność obrazu roszczeniowości pacjentów w chirurgii plastycznej. Badanie ankietowe, choć dostarczyło wartościowych danych, posiadało ograniczenia w zakresie reprezentatywności próby. Niemniej jednak, grupa badawcza była wystarczająca do uzyskania istotnych statystycznie wyników.

Słowa kluczowe: świadoma zgoda pacjenta, bezpieczeństwo prawne lekarzy, chirurgia plastyczna, standardy organizacyjne, prawo medyczne.